

Daf Panorama

La Yéchiva Ohavei Toratéha sous l'égide de Rav Israel Abib

Complément à l'étude du Daf Hayomi

BABA BATRA 51

לאסוקי שמעתא – סיכום הלכתי על סדר הדף (עם לשון השו"ע במודגש)

ב"ב נא

א. חזקת האשה. ב. משמע ראייה יש לה. ג. מילי מעלייתא. ד. לוח מאשתו. ה. אכילת פירות. ו. רב ור"א. ז. הלכתא. ח. פקדונות.

א. [האיש שאכל בנכסי אשתו וכו'] וכן האשה שאכלה פירות בנכסי בעלה ונשתמשה בהם כחפצה כמה שנים אע"פ שייחד לה שדה במזונותיה ואכלה שדות אחרות אין אכילתן ראייה שמכרה לו (חו"מ קמט, ט) דאין הדרך שיקפידו זה על זה (סמ"ע).

ב. ויש לדייק מהמשנה שחזקה אין לה אבל ראייה שמכר לה מועיל ולא נאמר שביקש לגלות מעותיו שהטמינה ממנו ולא גמר בדעתו להקנות לה. ודוחה הגמרא בשטר מתנה יש לה ראייה שנתן לה אבל במכר לעולם אין לה.

ג. אמר רב נחמן חידשו בבהמ"ד דברים מעולים שהמוכר לאשתו קנתה ואין אומרים לגלות מעותיו ביקש. א"ל רב הונא פשיטא שהרי גם אם במעות לא קנתה בשטר קנתה א"ל הרי אמרו רק במתנה קרקע נקנית בשטר א"ל והרי הקשו ממשנה בשטר כיצד כתב לווכו' שדי נותנה לך שדי מכורה לך כיון שהגיע השטר לידו קנה אע"פ שאין שם עדים כלל. א"ל והרי תירצו בד"א ¹⁰²במוכר שדהו מפני רעתה אבל בשטר קרקעות אע"פ שהגיע שטר המכר בעדים לידו לא קנה עד שיתן דמים (חו"מ קצא, א' וב'). ועוד תירצו לעולם במתנה עוסקת המשנה ומה שאמרו שדי מכורה כונת הנותן ליפות כחו של מקבל כמו לוקח שיש לו אחריות.

ד. עוד הקשו בגמרא על דין זה שקנתה האשה מבלעה ואין אומרים לגלות מעותיו ביקש שהרי הבעל שלוה מהאשה ואח"כ גירשה אין לה עליו כלום הגה וכ"ש אם לא גירשה ¹⁰³כו' (אה"ע פו, ב) שכונתו לגלות מעותיו שבידה. ומתוך הגמרא שבהלואה בודאי לא נתכוין אלא לגלות מעותיו שהרי אין ברצונו להקרא עבד לוח לאיש מלוה אם יכול להפטר בענין אחר. ה. שלח רב הונא בר אבין לתלמידי בית המדרש המוכר שדה לאשתו קנתה ובעל אוכל פירות ברם רבי אבא ורבי אבהו וכל גדולי הדור אמרו אין הבעל אוכל פירות שבמתנה ביקש ליתן לה ולמה כתב מכר שביקש ליפות כחה (שאם יערערו עליה יפצה אותה כדין מוכר (וכנ"ל סוף אות ג')). [והקשו בגמרא למה קנתה במכר והרי לוח ממנה פטור שמבקש לגלות מעותיו. ותירצו שבהלואה לא נוח לו להקרא עבד לוח אם אפשר לו לברר מעותיו].

ו. אמר רב המוכר לאשתו קנתה ואוכל פירות, במתנה אין אוכל ור' אלעזר אמר אפילו מוכר אין אוכל. עשה רב חסדא מעשה כ' אלעזר שאין אוכל פירות והקשו עליו איך נהג כר' אלעזר והרי רב גדול ממנו (וגם מר' אבא וכו' שדעתם כר"א שאין אוכל). ותירץ רב חסדא שגם רבי יוחנן שהיה חבירו של רב חלק עליו ודעתו שקנתה ואין הבעל אוכל פירות.

ז. אמר רבא הלכה המוכר קרקע לאשתו אם היו המעות שלחקה בהם את הקרקע מהבעל גלויים וידועים לבעל קנתה והבעל אוכל פירות אותו קרקע ואם היו המעות טמונים לא קנתה שהבעל אומר לא מכרתי אלא כדי להראות המעות שטמנה [ואותם המעות ¹⁰⁴נראה ילקח בהם קרקע והבעל אוכל פירות הגה וי"א דאם טוען ברי שהמעות שלו הרי הם שלו לגמרי] (אה"ע פה, ט). ובמתנה קנתה ואין הבעל אוכל פירות [ומיהו אינה יכולה למכור מה שנתן לה ולא ליתנו לאחר אלא ישאר בידה ואם תמות ירשנה. והפירות שיוצאים לה ממנה דינם כשאר נכסי מלוג וימכרו וילקחו בהם קרקע והוא אוכל פירות ¹⁰⁵] (אה"ע פה, ז).

ח. תנו רבנן א. אין מקבלים פקדונות לא מן הנשים ולא מן העבדים ולא מן התיקונות ב. ואם קיבל יחזיר להם (ולקטן יעשה אוצר עד שיגדל) ג. ואם מתו יחזיר לבעליהם. ד. אמרו בשעת מיתה של פלוני הם יעשה כדבריהם ויחזיר הנפקד לאותו פלוני, ואם אינו מאמינם יחזיר לבעליהם.

¹⁰² דאז ודאי גמר להקנותה להלוקח בשטר לחדו כדי שלא יוכל לחזור בו (סמ"ע). וע"ע בשו"ע שם ס"ג בשטרי דידן.

¹⁰³ וי"א דוקא אם היו המעות טמונים כשלוה ממנה אבל לא היו המעות טמונים ולוח ממנה צריך לשלם לה אפילו אחר שגירשה (רמ"א שם). והוא שיטת תוס' והרא"ש והרשב"א שאין מחקים בין מכר (שכך הדין כדלהלן) ומתנה. אבל דעת הרמב"ם והמחבר דבהלואה אפילו אין המעות טמונים אמרינן לגלויי זוזי בעי דלא משוי נפשיה עבד לוח לאיש מלוה (בית שמואל ועי"ש).

¹⁰⁴ כ"כ הרמב"ם ופי' המ"מ שאע"פ שהמכר בטל מ"מ אינו נאמן על המעות שהם שלו אלא היא נאמנת אע"פ שהם כבר בידו שע"ד המכר נתנה (באה"ג). עוד כתב בשו"ע (פה, י) אם הוא אומר טמונים היו והיא אומרת לא היו עליה להביא ראייה ועיין מפרשים.

¹⁰⁵ כ"כ בתוס' סוד"ה במתנה.

Rav E. Abib

Retrouvez l'ensemble des Daf Panorama sur www.dafhayomi.fr rubrique Résumés